

Zadeva C-723/19

**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča**

Datum vložitve:

30. september 2019

Predložitveno sodišče:

Consiglio di Stato (Italija)

Datum predložitvene odločbe:

11. julij 2019

Pritožnika:

AIRBNB Ireland UC

Airbnb Payments UK Ltd

Nasprotna stranka:

Agenzia delle Entrate

Predmet postopka v glavni stvari

Pritožba, ki jo vlagata Airbnb Ireland Unlimited Company in Airbnb Payments Uk Limited zoper sodbo Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (deželno upravno sodišče za Lacij, Italija) z dne 18. februarja 2019 na področju operativne in davčne ureditve kratkotrajnega najema prek spletne platforme, s katero je navedeno sodišče zavrnilo tožbo, ki sta jo vložila pritožnika zoper odločbo Agenzia delle Entrate (davčna uprava, Italija) z dne 12. julija 2017 o začetku izvajanja davčne ureditve za kratkotrajni najem.

Predmet in pravna podlaga predloga za sprejetje predhodne odločbe

Skladnost nacionalne zakonodaje, ki brez predhodne priglasitve Evropski komisiji,

– upravljavcu spletne platforme za nepremičninsko posredovanje nalaga tehnične predpise za opravljanje storitve informacijske družbe, ki vsebujejo obveznost

informiranja in davčne obveznosti (obveznosti zbiranja in posredovanja podatkov, obveznost odtegotovanja davkov ali funkcijo odgovorne osebe za plačilo davka, obveznost imenovanja davčnega zastopnika), s pravom Evropske unije.

Vprašanja za predhodno odločanje

a) Ali določbe in načela prava Evropske unije, med drugim členi 4, 5 in naslednji Direktive 1535/2015/EU, člen 8 Direktive 98/34/ES in člen 56 PDEU nasprotujejo nacionalni zakonodaji, ki brez predhodne priglasitve Evropski komisiji upravljavcu spletne platforme za nepremičninsko posredovanje nalaga „tehnične predpise za opravljanje storitve informacijske družbe“, ki vsebujejo obveznosti informiranja (posredovanje podatkov o pogodbah, sklenjenih prek spletne platforme, davčni upravi) in davčne obveznosti (odtegotovanje davkov na plačila iz naslova pogodb, sklenjenih prek spletne platforme, in poznejše plačilo v državno blagajno)?

b) Ali določbe in načela prava Evropske unije, med drugim členi 3, 18, 32, 44, 49, 56, 101 in naslednji, 116, 120 ter 127 in naslednji PDEU ter direktivi 2000/31/ES in 2006/123/ES, nasprotujejo nacionalni zakonodaji, ki:

- za upravljavce spletne platforme za iskanje nepremičnin, ki se oddajajo v najem, določa obveznosti zbiranja in posredovanja podatkov o pogodbah;
- za iste upravljavce spletnih platform, ki posredujejo pri plačilu na podlagi pogodb o kratkotrajnem najemu, določa obveznost delovanja kot namestnik davčnega zavezanca oziroma kot oseba odgovorna za plačilo davka;
- za nerezidenčne upravljavce spletnih platform, ki nimajo stalne poslovne enote v Italiji, določa obveznost imenovanja davčnega zastopnika;
- tudi za nerezidenčne subjekte, ki nimajo stalne poslovne enote v Italiji, določa obveznost izvajanja funkcije odgovorne osebe za plačilo turistične takse?

c) Ali temeljna načela prava Evropske unije na splošno nasprotujejo nacionalni ureditvi, ki neučinkovitost države pri odmeri in pobiranju davkov dejansko prelaga na podjetje?

Navajane določbe prava Skupnosti

Členi 3, 18, 32, 44, 49, 56, 101 in naslednji, 116, 120 ter 127 in naslednji PDEU ter direktivi 2000/31/ES in 2006/123/ES;

Členi 4, 5 in naslednji Direktive 1535/2015/EU, člen 8 Direktive 98/34/ES.

Navajane nacionalne določbe

Člen 4(4), (5) in (5a) decreto legge del 24 aprile 2017, n. 50 (uredba-zakon št. 50 z dne 24. aprila 2017), preoblikovana z legge del 21 giugno 2017, n. 96 (zakon št. 96 z dne 21. junija 2017).

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka v glavni stvari

- 1 Pritožnika, ki upravljata spletno platformo za nepremičninsko posredovanje Airbnb, sta pri Tribunale amministrativo per il Lazio (deželno upravno sodišče za Lacij) izpodbijala odločbo davčne uprave z dne 12. julija 2017 o začetku izvajanja davčne ureditve za kratkotrajni najem (in sicer „pogodbe o najemu stanovanjskih nepremičnin za največ 30 dni“).
- 2 Tribunale amministrativo per il Lazio (deželno upravno sodišče za Lacij) je 18. februarja 2019 zavrnilo tožbo in izreklo, da davčni ukrep, sprejet z uredbo-zakonom št. 50 iz leta 2017, ki se je začel izvajati z izpodbijano odločbo, ni „tehnični predpis“ ali „predpis o storitvah“ v smislu obveznosti predhodne priglasitve Evropski komisiji iz Direktive 1535/2015/EU. Izreklo je tudi
 - da obveznosti informiranja (posredovanje podatkov o pogodbah, sklenjenih prek spletne platforme, davčni upravi) in davčne obveznosti (odtegotanje davkov na plačila, izvedena v zvezi s pogodbami, sklenjenimi prek spletne platforme, in poznejše plačilo v državno blagajno), ki jih določa nacionalna zakonodaja, ne kršijo načela svobode opravljanja storitev (člen 56 PDEU in direktivi 2006/123/ES in 2000/31/ES) in načela svobodne konkurence;
 - da obveznost imenovanja davčnega zastopnika za nerezidenčne subjekte brez stalne poslovne enote v Italiji, ki upravljajo spletno platformo za nepremičninsko posredovanje, ne presega parametrov sorazmernosti in potrebnosti, ki jih določa ustaljena sodna praksa Sodišča Evropske unije za dopustitev ukrepa, ki omejuje eno od temeljnih svoboščin, kakršna je svoboda opravljanja storitev (Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (deželno upravno sodišče za Lacij) se zlasti sklicuje na sodbi z dne 11. marca 2004, C-9/02, De Lasteyrie du Saillant, in z dne 7. septembra 2006, C-470/04, van de Belastingdienst);
 - da sporna zakonodaja ni v nasprotju z nacionalno ureditvijo in s pravom Evropske unije s področja zasebnosti;
 - da sporna zakonodaja ni dejansko izenačila ureditve odgovorne osebe za plačilo davka z obveznostjo odtegotovanja davkov.
- 3 Družbi, ki s tožbo nista uspeli, sta vložili pritožbo.

Bistvene trditve strank v postopku v glavni stvari

- 4 Pritožnika menita, da je odločba davčne uprave z dne 12. julija 2017 nezakonita, ker izvaja zakonske določbe, ki so s postopkovnega vidika v nasprotju z evropsko sekundarno zakonodajo. Natančneje, davčna ureditev za kratkotrajni najem iz člena 4(4), (5) in (5a) uredbe-zakona št. 50/2017 (ki se izvaja z izpodbijano odločbo) naj bi bila sprejeta v nasprotju z obveznostjo iz členov 4 in 5 Direktive št. 1535/2015/EU, da je treba Evropski komisiji predhodno sporočiti vsak osnutek tehničnega predpisa, ki se nanaša na storitve informacijskih družb, ki se uporablja v obravnavani zadevi.
- 5 Ob upoštevanju, da naj bi v skladu z Direktivo 1535/2015/EU pojem „tehnični predpis“ vključeval pojem „predpis o storitvah“, naj bi po mnenju pritožnikov zakonska ureditev, ki se izvaja z izpodbijano odločbo, prizadela prav posebnost storitve posredovanja, ki jo opravlja Airbnb, za čigar „edini“ poslovni model je značilno prav posredovanje pri plačilu transakcije, saj pobere plačilo najemnika pred oddajo nepremičnine in ga prenese najemodajalcu šele po začetku najema, če ni sporen. Storitev, ki jo opravlja Airbnb, naj bi poleg tega v celoti spadala pod pojem prava Evropske unije „storitev informacijske družbe“ za razliko od storitve, ki jo opravlja družba Uber, ki je v skladu s sodbo Sodišča Evropske unije z dne 10. aprila 2018, C-320/2016, „storitev na področju prevoza“. Zato naj bi bilo sklicevanje na navedeno sodbo v podporo izreka na prvi stopnji brezpredmetno. Ker sprejeti zakon ni bil predhodno priglašen Komisiji, naj se torej sploh ne bi smel uporabljati.
- 6 Podredno bi bilo treba na Sodišče Evropske unije nasloviti predlog za sprejetje predhodne odločbe, da se pojasni točen pomen prava Evropske unije in ugotovi, ali je nacionalna zakonodaja skladna z njim.
- 7 Drugič, obravnavana zakonodaja naj bi spletnemu posredniku naložila vrsto obveznosti informiranja in davčnih obveznosti (vključno z obveznostjo, da morajo nerezidenčni subjekti brez stalne poslovne enote v Italiji imenovati davčnega zastopnika), ki poleg tega, da so nerazumne in nesorazmerne, ovirajo delovanje notranjega trga in pristransko diskriminirajo Airbnb.
- 8 Zlasti določbe v zvezi z odtegljajem davka na najem in obveznosti v zvezi s pobiranjem turistične takse ovirajo svobodo opravljanja ponujene storitve (ki jo varuje člen 56 PDEU), ker morajo upravljavci spletnih platform, kakršna je Airbnb, odtegovati davek v prvem primeru ali nastopati kot odgovorna oseba za plačilo turistične takse v drugem, pri čemer morajo prevzemati obveznosti in odgovornosti, ki niso povezane s storitvijo, ki se opravlja.
- 9 Prav tako ni mogoče šteti, da so v obravnavani zadevi prisotni nujni razlogi v splošnem interesu, ki bi abstraktno lahko upravičili sprejetje omejitev temeljne svoboščine iz člena 56 PDEU na nacionalni ravni, ker ni mogoče opredeliti takih razlogov v splošni potrebi po boju proti davčnim utajam v nepremičninskem sektorju, saj gre za upravljanje spletne platforme, ki ponuja informacijske storitve.

Določitev obveznosti odtegovanja davka od plačila najemnika, ki se nato plača v davčno blagajno, bi postavila Airbnb v slabši položaj v primerjavi z upravljavci, ki opravljajo podobno storitev na istem trgu nepremičninskega posredovanja z drugačnimi sredstvi in ki se zlasti ne ukvarjajo s plačili.

- 10 Prav tako naj bi obveznost informiranja iz uredbe-zakona št. 50 veljala samo za Airbnb glede na to, da ne bi veljala za subjekte, ki ponujajo podobne storitve kratkoročnega najema nepremičnin, kot so hoteli in ponudniki nočitev z zajtrkom. Take določbe po mnenju tožečih strank pomenijo operativno in praktično obveznost za subjekte, kakršen je Airbnb, ki neupravičeno ovira njihovo dejavnost na trgu.
- 11 Tudi naložitev obveznosti imenovanja davčnega zastopnika v državi, v kateri evropski gospodarski subjekt opravlja storitve, je v navzkrižju z načelom svobode opravljanja storitev v kolikor osebi, ki želi opravljati storitev v državi, ki ni država prebivališča, nalaga obveznost (a) kritja stroškov najema zastopnika, ki opravlja davčne obveznosti (ki so v obravnavanem primeru posebej visoki); (b) spremembe organizacijskega modela, da bi spremljala delo zastopnika, ob upoštevanju dejstva, da je zastopana družba solidarno odgovorna za pravilno plačilo davkov s strani zastopnika. Dodatno upravno breme in tveganja na področju odgovornosti otežujejo opravljanje posredniških storitev tujim subjektom v primerjavi z rezidenčnimi.
- 12 Pritožnika sta tudi ugotovila, da je italijanska vlada pred kratkim sprejela spremembo zakona o preoblikovanju decreto legge 30 aprile 2019, n. 34 (uredba-zakon št. 34 z dne 30. aprila 2019), ki za osebe, ki oddajajo v najem svoje stanovanje, sobo ali kakršen koli drugi nastanitveni objekt, določa obveznost pridobitve črkovno-številčne oznake in vpisa v novo podatkovno zbirko nastanitvenih objektov pri ministrstvu. Oznaka bo morala biti navedena v oglasih na spletnih platformah in pri tradicionalnih agencijah za nepremičninsko posredovanje. Za neobjavo identifikacijske oznake so predvidene kazni. Davčna uprava bo lahko dostopala do podatkovne zbirke za izvajanje nadzora in preverjanje morebitnih nepravilnosti pri prijavi dohodkov. Po mnenju pritožnikov ta določba potrjuje, da obstajajo alternativni ukrepi – ki so sorazmerni in razumni – za odkrivanje sive ekonomije, ki so v celoti skladni s splošnim interesom za boj proti davčnim utajam, pri tem pa ne nalagajo neupravičenih in pretiranih obremenitev za Airbnb.

Kratka predstavitev obrazložitve predloga za sprejetje predhodne odločbe

- 13 Predložitveno sodišče meni, da so izpolnjeni pogoji za predložitev predloga za sprejetje predhodne odločbe Sodišču Evropske unije v skladu s členom 267 PDEU, ker: 1) presoja na zadnji stopnji, 2) obstaja možnost, da so določbe nacionalnega prava v nasprotju z določbami prava Evropske unije, 3) vprašanje, ki so ga zastavile stranke v postopku in je odločilno za razrešitev spora, ni dovolj

jasno, da bi lahko nacionalno sodišče takoj prenehalo uporabljati nacionalno zakonodajo, niti se o tem Sodišče še ni izreklo.

DELovNI DOKUMENT